GAZETA KRAKOWSKA

Nro 8.

Z KRAKOWA DNIA 28 STYCZNIA 1818 Roku WE SZRODĘ

— Z *Krakowa.* —

Na posiedzeniu Nadzwyczaynego prawodawczego Seymu w dniu 14, m. b. po głosie JW. Słotwińskiego R. Gminy Okręgowey Chrzanów, w przesłym Numerze Gazety umieszczonym, zabrał głos JW. JX. Jaroński Reprezentant Gminy 7 Miasta Krakowa, którem złożony na piśmie do Akt Seymowych iest tey osnowy: Gdyby moie odezwy poprzedzaiące tyczące się zasad zasadowych, tudzież Rozprawa o małżeństwach i rozwodach cywilnych, do Akt Seymu złożona, oryginalnie co do filozofii, a dowodnie co do Ustaw pozycyonalnych napisana, były wyrozumiane; gdyby do tego wyrozumienia umysły przyzwoicie usposobione, odłożyły tyle czasu, ile ważność materyi o małżeństwach wymaga, zniknęłaby kollizya, którą JW. Słotwinski Reprezentant upatruie między postanowieniami rozumu i władzy Duchowney, która w samey rzeczy nie exystuie, tylko w uwiedzniach ludzkich niepoymuiących całey Szlachetności i wzniosłości celów przeznaczenia rodu ludzkiego, dla którego Bóg dał dwie władze, to iest: Duchowną i Swiecką, aby obydwie iako od Boga pochodzące, do iak nayłatwieyszego dopięcia tych celów naywyższych człowieka dopomagały. — Lecz przypuściwszy nawet kollizyą między postanowieniami tych dwóch władz, (którey względem małżeństwa bydź nie powinno), tedy pierwszey iako posiadaiącey przywiley nieomylności, druga, iako omylenu się podległa; ustąpić iest obowiązana, gdyż właszcza tego dawne Ustawy Narodu domagaią się; a zatem wnoszę: aby przy stanowieniu prawa o Małżeństwach, Kodex Austryacki, czyli księga Ustaw cywilnych dla państw dziedzicznych Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi w roku 1811, w Wiedniu wydana, za zasadę był wzięty: z modyfikacyą stósowną szczególniey co do §. 97, i 112, z powodów: 1. Bo tak tam, iako i tu, Religiia kraiu iest Katolicka, podług którey Rozwody dla Katolików mieysca nie maią. 2. Rząd nasz tey Religii, iako kraiowey, winnien dadź protekcyą i usuwać przeszkody, któreby iey uszczerbek zrobiły 3. Rozwody cywilne dla Katolików, z innych przyczyn prócz w Kodexie Austrya-

ckim wyrażonych, robią uszczerbek ludzkości i Religii Katolickiey: więc pozwolone bydź nie powinny, tym bardziey: że sprzeciwiaią się przepisóm Kościoła S., który Rozwody potępia, i sług swoich, czyli Urzędników Kościoła, z prawych w obliczu Kościoła nie z rozwodowych małżeństw mieć chce, którychby zabrakło; a zatem Religiia kraiu zostałaby bez Urzędników, gdyby cywilne Rozwody dłużey potrwały. 4. że przypuściwszy i pozwoliwszy, iż Katolicy mogą się domagać Rozwodu, trzeba zaraz dołożyć w Kodexie, aby się deklarowali do iakiey chcą przyśtać Religii: kiedy tym samym czynem i postąpieniem, iawnie Przysięgi w Kościele daney i praw odstępuią, albowiem nikt w kraiu bez Religii bydź nie może. — 5. Potrzeba także razem w kodexie Kryminalnym umieścić karę na krzywoprzysięstwo i oszustwo w tey mierze. Albowiem ci, którzy prócz członkow cywilnych, stali się członkami Kościoła Katolickiego i przysięgę przed Bogiem wykonali na utrzymanie Praw Katolickich, skoro ią łamią, Rząd iako Religią utwierdzaiący i do Protekcyi iey obowiązany dochodzić do tego *ex officio* powinien. 6. Potrzeba zastrzedź, aby Dzieciom z małżeństwa Katolickiego zrodzonym, zaraz pozostały przy Rozwodzie maiątek był oddany od obydwóch osób rozwodzących się i przyszły iakiegoby się dorobili, zabezpieczony. Bo Katolicy wchodząc w małżeństwo, tym samym się obowiązuią, iż maiątek iaki przez życie zbiorą, nie komu innemu pozostawią, tylko Dzieciom, ktore do owoców ich pracy i wszelkich zasiłkow ze związkow familiynych pochodzących prawa nabyły. 7 Nareście, kiedyć wszystkie umowy, czyli kto wieś, lub kamienicę kupi, czyli się wiąże do iakiego Towarzystwa, bądź społki, bądź handlowego, bądź innego, powinny bydź dotrzymane, za cóż ten, kto zrobił Sluby Katolickie, a tym samym przyiął przepisy Kościoła, nie ma ich dotrzymać, chociażby nawet wprzod zawarł małżeństwo cywilne? Wszakże każdemu wolno iest, do ugód prawnie przepisanych dodawać kondycye iako się zwykło robić w kontraktach dzierżawnych, lub o kupno. Za cóż więc kiedy takowe kontrakty, idą pod rozpoznanie, Sąd wydaie wyrok podług warunkow na zasadzie: *Pacta dant legem paciscentibus*, za cóż mowię ten Sąd nie ma na podobney zasadzie, czynić uwagi i zastosowania i do tych kontraktow małżeńskich, w ktorych strony precz kontraktow cywilnych, ieszcze i Religiyne dodaią sobie kondycye, zwłaszcza, że na tych ostatnich funduią się nowo nabyte prawa dla dzieci, ktoremi poki są bezsilne, Rząd i Sądy opiekować się powinny. — Po czem

JW. Mąkolski, Reprezentant Gminy Młoszowa, w zabranym głosie daiąc mieysce małżeństwu w zbiorze praw cywilnych, iako Umowie cywilney przedstawił: iż w tey uwadze gdy prawa cywilne wszystkim bez różnicy wyznania Obywatelom, przepisuią pewne prawidła, według ktorych czynności cywilne przedsiębrać winni, tak rownie Istota małżeństwa u wszystkich ludzi iest taż sama, bo ieden iest cel u wszystkich zawierania onegoż, nie znayduie potrzeby oznaczenia innych praw dla Katolikow, innych dla Protestantow, innych znowu dla tych, ktorzy Chrześciańskiey nie wyznaią wiary, gdyż wewnę-

trznemu każdego przekonaniu zostawić trzeba, czyli podług oddzielnych Religii swoiey prawideł, chce użyć możności prawami cywilnemi dozwoloney, inaczey ścieśniona by była wolność sumienia na tym się zasadzaiąca, aby każdy z samego tylko wewnętrznego przekonania stosował się do przepisow swego Kościoła, i aby żaden przymus w tey mierze nie miał mieysca, ktorego tylko cywilne prawodawstwo używać może, maiące doczesny cel Towarzystwa za przedmiot swych postanowień; prawa zaś kościelne, zbawienia Duszy tyczące się, są po nad obrębem praw cywilnych, a tak nie podlega żadney wątpliwości, że małżeństwo nie tykaiąc bynaymniey przepisow i obrządkow religiynych, iako umowa interessuiąca stan cywilny przed Urzędnikiem, naprzod cywilnym zawarte bydź powinno. — W rozwiązaniu małżeństw. Tenże JW. Reprezentant położył przyczyny nieważności za sobą pociągaiące, iako to: brak zezwolenia, albo gdy toż przemocą, boiaźnią wymuszone zostało, małoletnność, poprzednia niemożność, opuszczenie solenności prawem przepisanych, w ważnie zaś zawartych do Rozwodu oznaczył: ieżeli żona cudzołożtwa się dopuści, ieżeli mąż nałożnicę utrzymuie, w obydwoch bowiem przypadkach złamaną iest wiara małżeńska, a tak, iak we wszystkich umowach czyni drugą stronę wolną od dotrzymania umowy. — Srogości ktore są uszczerbkiem życia, lub zdrowia, cięzkie obelgi, sposob obchodzenia się nieludzki, w czem na stan osób wzgląd miany bydź winien, uważa także bydź sprawiedliwą przyczyną do Rozwodu, w takim bowiem przypadku nie masz iuż wzaiemney miłości, a w tey braku, czy można się spodziewać wzaiemney pomocy, nadto, co za złe skutki na samo wychowanie dzieci wypływaią, gdy Rodzice zostaią w ustawiczney niechęci, dowodzić tego nie trzeba. Nareszcie dobro ogolne wymaga takiego postanowienia praw ile z niezgodnych małżeństw, Towarzystwo nie znayduie korzyści. Przedstawił nakoniec, iż skazanie na karę kryminalną drugiey stronie niewinney, daie prawo żądania Rozwodu, albowiem według zasad prawa powszechnego nie można przypuszczać, aby kto chciał z zbrodniarzem w stan małżeński wstępować lub w takowym związku z nim pozostawać, a nawet samo pełnienie kary cel małżeństwa niweczy; ani tu może bydź zarzuconem, iż zbrodniarz może bydź w pełnieniu kary ułaskawionym; takowe bowiem przypuszczenie iest niepewnem, a pewnieyszem nierównie, iż kara sprawiedliwie na zbrodniarza wymierzona darowaną bydź nie powinna; darowanie nawet kary znosi karę, lecz nie zagładza pamięci popełnioney zbrodni. Co się tyczy rozwodu z wzaiemnego zezwolenia stron, maiemał JW. Oppiniuiący, iż przez wzgląd na sposób myślenia mieszkańców kraiu tuteyszego i aby uniknąć wszelkich pomiędzy władzami kollizyi takowy mieysce miećby nie powinien, aczkolwiek na poięciach z prawa natury i czystym rozumie zasadzony, a nawet chociaż ten rodzay Rozwodów iuż za panowania Cesarzów Chrześciańskich był znany, iak świadczy konstytucyia Justyna Cesarza w zbiorze praw Justyniana Cesarza umieszczona. Co do postępowania w rozwiązywaniu Małżeństw przedstawił JW. Op-

piluiący, iż do każdego tego rodzaiu processu wchodzić powinien obrońca małżeństwa z grona prawników wyznaczony, którego przytomność w całym ciągu takowego processu iest koniecznie potrzebną. Obowiązkiem iego byłoby odwoływać się do Sądu Appellacyynego od każdego wyroku Trybunału I. Instancyi, gdzieby rozwód był orzeczony, oprócz tego w sprawach, gdzie idzie o rozwód z ciężkich obelg i złego traktowania, Sędzia powinienby naznaczyć czas doświadczenia, aby ile możności pogodzić poróżnione umysły, a tak ustawałaby wszelka aczkolwiek nie gruntowna obawa, iżby płochości chcących rozwodu nie pobłażano; ieżeli mimo tych na prawie powszechnem zasadzonych przyczyn zwroci się uwagę na ludzi nie iakiemi bydźby powinni, lecz iakiemi są i iakiemi bydź nie przestaną, ileż nie postrzeże się okropnych wypadków, gdzie nierozwiązalność Małżeńskiego związku aczkolwiek naynieżnośnieyszego do nayczarnieyszych zbrodni była pochopem. — W paparciu tey uwagi wniosł pomieniony JW. Reprezentant, iż dwudziestoletnim Urzędowaniem nauczony widział, ile w szeregu spraw kryminalnych tego rodzaiu zbrodni mieściło się, gdy przeciwnie za zaprowadzeniem prawa dozwalaiącego rozwodu z sprawiedliwych przyczyn ledwo może ieden wypadek smutny tego rodzaiu zdarzył się. Mylą się Ci, którzy z dopuszczenia rozwodów rozwolnienie obyczaiow wyprowadzaią, sam bowiem rozum i doświadczenie rzecz w cale w przeciwnem stawiaią świalte. Małżonek wyzuty z wszelkiey Moralności zasłoniony nierozwiązalnością związku małżeńskiego tem śmieley na występne puszcza się życie, gdy przeciwnie, że za złem życiem nastąpi naywiększe ukaranie, to iest rozwod prędzey od złego sposobu życia powściągnionym zostanie.

Dalsze głosy w następnym Numerze Gazety będą umieszczone.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 20 Stycznia.

Wypis z Rozkazów dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewicowskiey Mości W. X. Konstantego.

Dnia 29 Grudnia 1817. (10 Stycznia 1818.)

Za Naywyższym Rozkazem.

Stosownie do decyzyi Nayiaśnieyszego Cesarza Jmć i Króla.

Z dnia 24 Grudnia 1817.

Postępuią na wyższe stopnie.

Flügel-Adjutant Nayiaśnieyszego Cesarza JMci i Króla, Pułkownik Fredro, na Jenerała Brygady, z rozkazem pozostania przy sztabie Nayiaśnieyszego Pana; Flügel-Adjutant Podpułkownik Gutakowski, na Pułkownika, z zostawieniem go przy teraźnieyszych obowiązkach.

W piechocie: Z pułku 4go liniiowego, Podofficer Dyonizy Stankiewicz, na Podporucznika, za szczególną pilność w Sztabie.

W jeździe: Z pułku 3go strzelcow konnych, Porucznik Korczyc, na Kapitana, na znak zupełnego ukontentowania moiego za porządek, karność i dobry duch wprowadzone przez niego w plótonie 2gim szwadronu 1go tego pułku, tak dalece, że od początku organizacyi woyska, rzeczony plóton żadnego nie miał zbiega ani koni wyranżerowanych.

Przeniesieni zostaią

W piechocie: Z pułku 1go strzelców

pieszych, Podpułkownik Krassyn, do woyska, z przeznaczeniem do odbioru i extradycyi zbiegów w Szczucinie, przestaiąc należeć do pułku, w którym dotąd zostawał.

W jeździe: Z pułku 1go strzelców konnych, Kapitan Ciemniewski, do korpusu żandarmeryi.

Umieszczeni zostaią

W Korpusie Inwalidów i Weteranów: Z pułku 2go strzelców pieszych, Podporucznik Popielnicki, z przeznaczeniem do kompanii 7mey Weteranów. — Z pułku 4go strzelców konnych, Podporucznik Kraiewski, z przeznaczeniem do kompanii 9tey Weteranów.

Otrzymuie pozwolenie noszenia munduru

Uwolniony od służby Rozkazem dziennym z dnia 12 Grudnia 1817 r. Porucznik Inwalidów Łuczycki.

Przechodzi na Reformę

za dopuszczenie się osobistey gwałtowności

W piechocie: Z pułku 3go liniiowego pełniący obowiązki Kassyera, Porucznik Kauszke.

Wykryślony zostaie z kontrol

W piechocie: Z pułku 1go strzelców pieszych, Major C arnotta, zmarły w dniu 27 Grudnia 1817 r.

Delegacyia Administracyyna w Zastępstwie Rady Stanu Królestwa Polskiego

W skutek Ustawy Namiestnika Królewskiego z dnia 20 Lutego 1816 r. artykułu 38 podaie do wiadomości stron interressowanych, iż następuiące sprawy pod Jey ostateczne wyrokowanie oddane, na wokandę wpisane zostały.

Z Dzierżawnych:

Rusockiego Naddzierżawcy Ekonomii Piorków, w Woiewódz: Sandomirskiem.

Czyszkowskiego. Dzierżawcy dóbr Narodowych Janików, w Woiew: Sandomier:

XX. Kamedułów z Bieniszewa, byłych poddzierżawców klucza Wola Laszczowa i Bielawy, w Woiew: Kaliskiem.

Swiętochowskiego, byłego Dzierżawcy folwarku Narodowego Dziesiąta, w Woiewództwie Lubelskiem.

Kurzewskiey, Naddzierżawczyny Ekonomii Rawskiey, w Woiew: Mazowiec:.

Meyera, Dzierżawcy wieczystego folwarku Dzwierzno, w Woiew: Płockiem.

Nakoniec, zapadłe ostaczne wyroki w sprawach, iako to.

Z Dzierżawnych:

Dla Ludwika Bęczkowskiego, specyialnego Dzierżawcy folwarku Narodowego Prycanowo, do Kommissyi Woiew: Płoc:

Dla Lasockiego, Dzierżawcy folwarku Byszewo w Ekonemii Rożan, tu w Warszawie doręczono.

Dla Jeziorkowskiego, Naddzierżawcy Ekonomii Różan, do Kommissyi Woiewództwa Płockiego.

Dla Józefa Borkiewicza, byłego Naddzierżawcy Ekonomii Rokitno, do Kommissyi Woiew: Krakowskiego.

Z Allewiacyynych:

Dla włościan wsi Zabca, do Kommissyi Woiew: Krakowskiego.

Dla części duchowney wsi Piestrzca i Trzebicy, do Kommissyi Woiew: Krak:

Dla Państwa wsi Milanowek, do Kommissyi Woiew: Mazowieckiego.

Dla włościan wsi Sarzewa, do Kommissyi Województwa Mazowieckiego.

Dla posiadacza Woytostwa Sierakowice, do Kommissyi Woiew: Mazowiec.

Dla Państwa i Gromad dóbr Babice do Kommissyi Woiew: Mazowieckiego

Dla Państwa i gromady wsi Sumie-

chowa, do Kommis: Woiew: Kaliskiego.

Dla Państwa dwóch części wsi Babina, do Komm s: Woiew: Lubelskiego.

Dla posiadaczki włościan Starostwa Ryczywół na miescu doręczono.

Dla miasta Siecichowa przedstanowwczy, do Kommissyi Woiew: Sandomiers:, oraz do strony pocztą stosowne zawiadomienie przesłano.

Z Liwerantskich:

Dla Staroz: Pinkus i Chiel Frenkiel oraz Moyżesza Michała Ttam, tu w Warszawie stronom doręczono.

Działo sie w Warszawie dnia 17 mca Stycznia 1818 roku.

(Podpisano) *Wybicki S. W. P.*

(Podpisano) *Misiewicz* Pisarz.

Z *Włoch d* 26 *Stycznia.*

Wielki Xże Toskański rozporządzeniem z d 22 Grudnia przywrócił ustanowiony przez Kosma Igo order S. Stefana, a d. 30 rozdał zasłużonym w kraiu mężom wielkie i małe iego krzyże. — Do dnia dzisieyszego Dwor bawi ieszcze w Pisie, gdzie panuie iuż piękna wiosna.

Koadiutor biskupstwa Konstancyyskiego, X. Wessenberg przeiechał z Rzymu przez Medyiolan do Niemiec.

Przeznaczony do Bawaryi Nuncyusz, Kardynał Serra, Syn Neapolitańskiego Xcia Serra-Cassano, wyiechał z Rzymu do Neapolu dla odwiedzenia swoich rodzicow, a za powrotem ztamtąd uda się zapewne zaraz do Bawaryi.

Do portu Fiiomicino w kraiu Kościelnym zawinął woienny Angielski okręt Tygrys. Podczas ostatniey woyny dowodził nim Adm. Sidney Smith, a teraz Kapitan Dundas, ktory na małym statku z całą swoią rodziną popłynął w gorę Tybrem do Rzymu. Ma on pismo od Admirała Penrose, i miał iuż audyencyą u Oyca S.

Rząd Austryacki, zamyśla dla wygody handlu między Włochami i Niemcami, skrocić drogę przez Cleven, gorę Splüger lub Julier.

Nie ztwierdzaią się pogłoski o zaszłych zaburzeniach w Neapolu. Mieszkańcy tey stolicy uczęszczaią do Portici, dla przypatrywania sie mnostwu lawy, ktorą okoliczny wezuwiusz w nocy d. 23 Grudnia wyrzucił.

Tak w Korsyce, iako i na wyspach Jońskich był tego roku nader obfity urodzay oliwy.

Xężna Luki wedle oznaymienia dawać na przyszłość będzie w każdym tygodniu co środa publiczną audyencyią, na którą każdy poddany bez rożnicy stanu mieć będzie przystęp. "Przyrzeczenie Nasze (wyrażono na końcu tego oznaymienia) pokrycia wieczną niepamięcią przeszłości, iest dla Nas rękoymią, iż dopełnienie tego świętego obowiązku nie będzie przerywane zanoszeniem przed Nasz Tron, którego podstawą iest zawsze Religiia, sprawiedliwość i łaska, czczych skarg, a tem mniey pochodzących z zemsty i zazdrości.,,

---

PUSTELNIK Z FLORYANSKIEY ULICY

z Krakowa dnia 8 Stycznia 1818.

Powinszowanie Nowego Roku.

Co to za dzień przyiemny! Jak pełen życzeń przyiacielskich, biletów z rozmaitemi dewizami, wyobrażeniami, przystosowaniami, a wszystko bez ogrodki z powodu uroczystości Nowego roku!..

Zerwałem się równemi nogami złóżka, przestraszony nagłym łoskotem bębnów, przez który sąsiadowi moiemu dobosze mieyscy złożyli ze świtem dnia dzi-

s'eyszego, (swoie bezinteressowne i tylko przez szczególny dla osoby iego szacunek powinszowanie) Nowego roku! Ten łoskot był dla mnie znakiem ubrania się natychmiast!

Na nieszczęście w dniu poprzedzaiącym nie trzymaiąc się iak należało teraźnieyszego porządku, nikomu nieposłałem biletu. Z kolei rzeczy wypadło, to co się wczoray zaniedbało, dzisiay osobiście nadgrodzić. Skończywszy więc gotowalnią, wyiechałem na wizyty.

Pustelnik z Krakowskiego przedmieścia zarazby mi tu mógł zarzucić: "Otoż wyraźniey, ze mnie wzór bierzesz, a wyraźniey mowiąc kradniesz mnie nie po ludzku, bo w taki sam ton wpadasz iaki ia sobie obrałem. Chcesz rożne domy odwiedzać, coś o każdym nabredzić, a może nawet, który z moich Oryginałow żywcem odpisać,, Móy Boże! uderzaiąc się w piersi, powiedzmy sobie otwarcie przy nowym roku. Któż dzisiay niełaknie na cudze?... Kto dzisiay chodzi w swoiey własny postaci? Wieluż to ograniczonych prostaków przybieraią dzisiay postawę ludzi wychowanych na wielkim świecie? Wieluż nie mamy głupców, którzy uchodzą za pierwsze piękne dowcipy dla tego tylko, że wiele mowią? Czy brakuie nam nawet osiwiałych pułgłówków, którzy chcą ubiegać się z młodzieżą w zawodach Bożka miłości? Panny Marcowe nie usiłuią bez naymnieyszego politowania zawracać głowy dwudziestoletnim Młodzikom? Młodzik niedouczony, nieprzybieraż postaci mądrego badacza i surowego krytyka?

Dziś powszechnym iest zwyczaiem,
Brać na siebie cudzą postać,
Naśladować się nawzaiem,
Byle czymś na świecie zostać.
Nie ieden, co u szlachcica,
Buszył na wsi groch i kaszę,
Dziś Paryżem się zaszczyca,
Powrociwszy w strony nasze!

Zostawmy resztę czasowi, a zapytaymy się Pustelnika z Krakowskiego Przedmieścia czy może to brać za złe, że nam się czasem trafi mimowolnie puścić drogą utorowaną przez niego? "Bynaymniey.,, Ta iest iego niezawodna odpowiedz. Szczęśliwey zatem życzmy sobie przy dzisieyszym nowym roku podroży, i iedźmy każdy w swoią stronę.

Temi marzeniami zaięty kazałem stanąć przed domem Państwa Zdawnialskich. Pan Julian syn ich naystarszy dokończał właśnie powinszowania, które sobie wierszem napisał. Rodziców zastałem serdecznie rozrzewnionych; gości nie małą liczbę poklaskuiących dosyć szczęśliwem myślom początkuiącego poety. Pan Zdawnialski żądał moiego zdania o wierszu, i gdy to było odpowiadaiące iego życzeniom, ucieszył się niezmiernie i uściskał po trzykroć Juliana. "Ten zwyczay, rzekł, od naszych pradziadów mamy w puściznie, rodzice naymilszą w tem znaydowali pociechę, kiedy dzieci składały im życzenia. Dziś niestety! rzadko w których domach znayduię tego przykłady; młodzież dorastaiąca przestaie na przebąknieniu kilku niezrozumiałych słów, pilnie oglądaiąc się ieszcze, ieźli iey kto obcy nie słucha; móy ukochany Julian w obecności przyiacioł ma sobie za chlubę uczcić co rocznie w tym sposobie zwyczay swoich pradziadów.,, Słuchałem pilnie obszernych i szczerą prostotą tchnących uwag P. Zdawnialskiego w tey mierze, i pocieszyłem go mocno, kiedy na poparcie iego narzekań przeciw nowemu światu podałem mu te dwa wiersze:

Ze wszystko z czasem się zmienia,
Nawet i dobre życzenia.

W Domu starego obrządku nie można zachować prawideł przepisanych dzisieyszym odwiedzinom. Musiałem u Państwa Zdawnialskich zabawić blisko dwie godzin, tak dalece, że ledwie koło dwónastey mogłem oddac hołd winny Pani Baronowey Miłosnickiey, podeszłey Wdowie uchodzącey za pierwsze bostwo naszey stolicy. Ogrom biletów zniechcenia rozrzuconych zastałem na stoliku. Baronowa siedziała ieszcze w gotowalni, miałem więc czas przypatrzyć się każdmu w szczególności. Pierwszy który mnie naymocniey uderzył, był od Pana Prostakiewicza. Jest to młody szlachcic nie dawno przybyły do nas z prowincyi, który wziąwszy znaczną puściznę po swoiey ciotce, zabiera się uroczyście do stracenia iey tu z połowę. Napis wydał mi się bydź szczególnieyszym.

Karols Michael Prostakiewicz
"pur felisyter la nuvel anné. „

Zapewnie podobna Francuzczyzna nie iednego mocno uderzy, ale darować raczey Prostakiewiczowi, gdy pomni, że on nawet po polsku dobrze pisać nie umie. Niemniey godnym był także uwagi bilet Państwa Nieokrzeszalskich.

" *Żak (zamiast Jakob) i Elen (zamiast Helena)*
Nieokrzeszalscy.
" *Pur la nuvelan.*

Taka to u nas szczególnieysza namiętność do francuzkiego języka; chociaż w podeszłym wieku rwią się do niego naymocnicy podobni Nieokrzesalscy. Między różnemi tego rodzaiu osobliwościami, spostrzegłem także pudełko z trociczkami, i ogromny regestr z apteki. Lecz rzuciłem go nagle spostrzegłszy wychodzącą z pokoiu swego Baronową. Uśmiech niewinny zdawał się pieścić na iey ustach rozczulonego Kupida. Przyięła mnie bardzo uprzeymie, użalaiąc się na swego pieska Azora, że całą noc iey spać niedał. Chciałem ią prędko pożegnać, ale musiałem z połtory godziny słuchać szczegółow tego smutngo zdarzenia. Przybycie P. Pieknickiey, uwolniło mnie, naostatek od dłuższych nudów. Wyniosłem się się po francuzku, spiesząc do moiego mieszkania, w myśli zaniechać dalszch odwiedzin, kiedy iakaś nieszczęsna pokusa zatrzymała mnie przed mieszkaniem Pana Literackiego. Człowiek ten oddany nieuliczoney namiętności pisania, gniewałby się na mnie do zgonu, gdybym zaniedbał przy takim dniu złożyć mu osobiście moich życzeń. Zastałem u niego dwoch zażyłych p zyiaciół poziewaiących okropnie. Czytał on im nowo ułożoną przez siebie Drammę wierszem nierymowym, pod nazwiskiem: *Morderstwo i Zaboystwo czyli Okropne skutki bez przyczyn.* "A co rozumiesz o tym napisie, zawołał głosem tryumfuiącym ?„ i wtym przez gwałt zatarasował mn e na kanapę. Jeden z słuchaczów wysunął się na tychmiast, a ia musiałem go tak nieszczęśliwie zastąpić iak mnie Panna Piecknicka u Baronowey zastąpiła. Tu złorzeczyłem sam sobie, złorzeczyłem tey chwili, w którey dom Państwa Zdawnialskich opuściłem, tem bardziey: że mnie nawet prosili, abym u nich na obiad został. Otoż teraz zamiast obiadu, musiałem dwie godziny słuchać naynudnieyszey pod słońcem drammy tak dalece; że od poziwania łzy mi w oczach stawały. Pan Literacki spostrzegłszy to zawołał: "Przyznay sam kiedy się tobie łzy w oczach kręcą, cóż dopiero będzie, gdy przewyborne moie dzieło wyidzie na scenę. ? „ Ledwie na ow czas śmiech gwałtowny przytłumić w sobie zdołałem. Na szczęście zmierszchać się iuż zaczęło, P. Literacki niemógł się dowołać służącego ze świecą, a ia tym czasem uciekłem, przedsięwziąwszy odtąd na zawsze, w dniu tey uroczystości, przestać na rozesłaniu biletow.

X Y Z.

DODATEK
DO Nro 8.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 28 STYCZNIA 1818 Roku WE SZRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

W dniu 25 b. m. i r. zwykłą okazałością obchodzona była w tuteyszem mieście przez Władze Ksólestwa Polskiego Uroczystość Urodzin N. Cesarzowey Elżbiety Alexiejowney Małżonki N. Alexandra Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego.

Prezyduiący w Radzie ogólney Towarzystwa Dobroczynności ma honor Prześ. Publiczność uwiadomić, że Szanowne Panie, poniżey wyrażone, chcąc wesprzeć ogromne wydatki na opatrywanie ubogich w Domu Opieki do 2.. osób oboiey płci utrzymywanych, ułożyły Loteryią iak w roku zeszłym, z pomyślnym skutkiem odbytą.

Programma iest następuiące:

§. I. Do zbierania i odbierania fantów podiąć się raczyły:

JW. Badenia Kasztelanowa.
JW. Morbicerowa Senatorowa.
W. Wasserab.
JW. Margrabina z Bieleńskich.
W. Sztumerowa.
JW. Wielopolska z Potulickich.
W. Like.
JW. Wodzicka z Dembińskich.
JW. Mączyńska Jakóbowa.
JW. Konarska z Wodzickich.
W. Sawiczewska.
JW. Popielowa z Badenich.
W. Woiewódzka.
JW. Litwińska z Bzowskich.
W. Zelińska z Dalków.
JW. Wielowieyska Joanna.

§. II. Zebrane fanty każda dama z konsygnacyią złoży u JW. Kasztelanowey, naypoźniey dnia 13 Lutego. Do każdego zaś fantu każe JW. Kasztelanowa Numer ciągły przylepić.

§. III. W Domu JW. Kasztelanowey na Stolarskiey ulicy pod Nr. 50 na dole Jchmość Państwo Twardochlebowiczówie, będą sprzedawać Bilety drukowane. Za takowym Biletem, każdy w dniu pietnastym Lutego r. b. wolne mieć będzie wniyście do Sali w Domu Jmć P. Knotza, iako w dniu Ciągnienia Loteryi o godzinie 6tey wieczorney oznaczonym.

§. IV. Los każdy będzie wygrywaią

cy fanty piękne, i niektore kosztowne.

§. V. Los ieden płacony będzie zł. pol. sześć. Na każdym Bilecie wyrażone będzie, ile kto Losow zakupił.

§. VI. U Pomienionych Jchmość Państwa Twardochlebowiczow, od godziny 9, rano do godziny 12. — i od Godziny 3. po południu do godziny 5. Biletów, aż do 15. Lutego dostać będzie można.

Ten iest Cel Szanownych Dam i gorliwe pobudki, ażeby na zawsze od Zebroty Miasto nasze uwolnić, ludzkość pocieszać, i wspierać Zamiary Towarzystwa. — Ogolną One tylko stałością utrzymywać i istnąć z chlubą Krakowian mogą.

Mieroszewski.

Z Londynu d. 9. Stycznia.

Królewicz Xże Klarencyi przybył d. 5. do Brighton.

Następuiące okolne pismo rozesłane zostało do wszystkich Ministrom przychylnych członkow parlamentowych: — Gdy parlamentowi zaraz po iego zwołaniu ważne podane będą pod rozwagę rzeczy, poważam się zatem prosić o WPana obecność we Wtorek d 27 Stycznia w izbie niższey. Mam honor bydz,&

Castlereagh.

Xże Wellington oczekiwany iest za kilka dni w Londynie.

Minister spraw wewnętrznych wydał przed kilku dniami rozkaz uwolnienia wszystkich znayduiących się ieszcze w więzieniach więźniów stanu, ieżeli się na piśmie zobowiążą na pierwsze wezwanie, stawić do sądu. Wszyscy przyięli ten warunek, wyiąwszy 2 w Londynie i 1 więźnia w Manszestrze.

Królowa ieszcze Anna miała zamiar po śmierci swoiego syna Xcia Glucestru ustanowić order, który Xże Rejent ustanawia teraz pod nazwiskiem orderu Welch. Plan iey znayduie się pomiędzy papierami w kollegium pojezuickiem w Oxford.

D 6. b. m. umarł tu Paź Królewski, P. Eldred, bezwątpienia naystarszy paź na świecie, bo miał własnie 100 lat, i był ieszcze u Ierzego II. pażiem.

Okręt przybyły niedawno z wyspy S. Tomasza, przywiozł listy z dni pierwszych Listopada, podług których Jenerał powstańcow Bolivar odniosł znaczne zwycięztwa nad woyskami Hiszpańskiemi. Ostatnie będąc pobitemi uciekały w nieładzie. — Inne listy nadeszłe z 3 różnych stron donoszą także o pobiciu Hiszpanow w Wenezueli. Z Kingstron (Jamaiki) piszą pod d. 14 Listopada, co następuie: — Okręt, który d. 28 Października odpłynął z Laguirą, wymknąwszy się z pod embargu, przybył tu wczoray i przywiozł następuiącą wiadomość: "W Laguira wiele ludzi gotowało się do opuszczenia tego miasta; sprawa patryiotow idzie bardzo pomylśnie; znaczna ich siła udała się przeciw twierdzy Walencyia, zkąd zaczęli się Hiszpanie, zabieraiąc naydroższe rzeczy oddalać. W Barcelonie i Kumana, twierdzach znayduiących się zawsze w mocy Bolivara, panowała zupełna spokoyność. Jenerał Hiszpański Morillo opuściwszy i złupiwszy Karakas, uszedł do Laguira, którą sądzą, że wkrótce będzie musiał opuścić.„ Okręt ten miał na sobie 60,000 piastrów i znaczny ładunek Indigo, należących do rodzin Hiszpańskich uciekaiących z Laguira. Kapitan rzeczonego o-

krętu dodaie, iż wiadomość, iakoby Jen: Paez pobity był pod Karakas, na żadną nie zasługuie wiarę, owszem Jenerał ten zawsze iest zwycięzcą. — Jnny okręt przybyły z Porto Cabello do Kingstonu przywiozł także wiadomości, że sprawa Patryiotów zawsze idzie pomyślnie.

Z Paryża d. 9 Stycznia.

W Swięto 3 królow był u króla obiad dla rodziny Królewskiey, na którym znaydowało się 12 wysokich gości. Los na tegoroczną królową padł na owdowiałą Xiężną Orleanu. Krola i Królowey spełniano zdrowia.

Praca kommissyi w izbie Deputowanych do zgłębienia konkordatu zbliżać się ma do końca. P. Despati ma o nim zdać sprawę. — D. 7 miała izba Deputowanych publiczne posiedzenie, na którem na mieysce zmarłego Wiceprezesa Faget de Baur, obrany został P. Rayez. — Hr. d'Abrugeac zdał w imieniu wyznaczoney kommissyi sprawę o proiekcie do ustawy względem uzupełnien a woyska, i proponował niektóre w nim odmiany. Hr. d'Ambrugeac wystawił w swey mowie, iż dobrowolny zaciąg nie iest w teraźnieyszych okolicznościach dostatecznym do utrzymania naszey niepodległości i powagi narodowey. Woyskowe systema innych Europeyskich Mocarstw przymusza nas do chwytania się podobnychże środków. Należy iednak uspokoić Europę, iż niedążemy do wyższości, ale oraz zabespieczyć naszą spokoyność przeciw niebespieczeneństwom. Niektóre Mocarstwa dla zapewnienia swey niopodległości całą swoią ludność uzbroiły; Francyia niepotrzebuie tak wielkiey potęgi. Pokóy panuie w Europie, i spodziewamy się, iż Francya przybierze znowu w krótce stopień, iaki iey przynależy przez waleczność iey mieszkańców i ich postępek w nieszczęściu. Wnosząc z pospiechu, z iakim członki cisnęły się do stołu do zapisywania się do mówienia za lub przeciw proiektowi nim ieszcze mowca rzecz swoią skończył, żywe i względem tego proiektu zachodzić będą spory. — W kommissyi, którą izba Deputowanych wyznaczyła do zdania sobie sprawy o budżecie, prezyduie Xże Gaety a sekretarzem iest Hr. Beugnot.

Wyznaczona od Akademii Francuzkiey kommissya do ułożenia nowego urządzenia teatrów, zdała Ministrowi spraw wewnętrznych sprawę i proponnie urządzenie drugiego teatru Francuzkiego, drugiego dla oper, a utrzymanie iednego tylko dla Wodewilów i dwoch dla Melodramów.

Znayduie się tu teraz dwoch Angielskich Bankierów Baring i Jrwing, dwoch Berlińskich, kilku Hamburgskich i Hollenderskich, którzy porozumiewaią się z naszemi w zględem znaczney pożyczki dla rządu naszego.

List z Paryża w gazetach Szwaycarskich ogłoszony, zawiera co następuie: " Znayduię się tu, iak nieiako w nowym kraiu: wolność z iaką tu o wszystkiem mówią, iest cudem, kiedy ią porównywam z dawnieyszą tu powściągliwością. „

Od granic Hiszpańskich d 24 Grudnia.

Podług doniesień z Madrytu, zarażona morową chorobą eskadra Algierska po dwoch miesięcznem krążeniu, powrociła nakoniec d. 10 Listopada do Algiern, którą Dey kazał zaraz rozbroić. Rząd Hiszpański rozkazał natychmiast ważną tę dla handlu wiadomość oznaymić.

N. Król Hiszpański, posłał wielkie krzyże orderu woyskowego, Ferdynanda

Jenerałom Pezuela, w Peru, Morillo, w Wenezuela dowodzącym, i Espagna. (Co okazuie, że Krol nie iest z Morilla niekontent.) W Hawannie znavduie się mnostwo Europeyskich towarów, ktore żadnego pokupu nie maią. Do Mexyku, gdzie naywięcey tychże szło towarów, nic teraz nie idzie.

Amerykańska eskadra opuściła Gibraltar i znayduie się teraz przed Algesiras.

Dnia 26 i 27 *Stycznia* 1818.

Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr
Pszenicy	26	—	24	—	22	—	20	—
—Zyto	19	—	18	15	18	—	17	15
—Jęczmienia	21	—	20	15	19	—	17	15
— Owsa	11	15	11	10	11	—	10	15
— Jagieł	45	—	43	—	40	—	38	—
— Grochu	22	—	20	—	19	—	18	—
— Rzepaku	34	—	32	—	31	—	30	—

Bieg Pieniędzy w Wiedniu d. 21 *Stycznia.*

Czer. Zł. Hollenderski Szeinami Zł. r.

Czer. Zł. Cesarski.

Moneta konwencyyna za 100 . Złr. 293

W Krakowie d. 26 *Stycznia.*

Czer. Zł. Holl: monetą Courant Złp.	19 gr.	6.
— detto Cesarski . . — —	18 —	22.
Fryd. Pruskie . . . — .	33 —	15
Luidor . . . . — .	36 —	—
Soto frankowy . . . . . — .	31 —	15
Szeiny Wiedeńskie za 100 — .	289 —	—
Złoty ryński Szeinami . — .	1 —	14

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Z mocy Uchwały Senatu z dnia 22. b. miesiąca, podaie do wiadomości, iż pieniądze tytułem wkupnego z Dobr Narodowych na wieczną Dzierżawę urządzonych, w Summie złpol: 36,368. gr. 3. dotąd wpłynione i ieszcze wpływać maiące, przeznaczone są do wypożyczenia za opłatą prowizyi 5 od 100, rocznie, pod warunkiem ulokowania onych nie ineczey iak na Dobrach nieruchomych w kraiu W. M. Krakowa i Jego Okręgu leżących. Życzący sobie z tego korzystać, zechcą się zgłosić przez pismo do Wydziału Dochodow Publicznych, wyrażaiąc Summę zaciągnąć się maiącą przy wymienieniu Realności, na ktorey mogłaby bydź zahypotekowaną, oraz dołączeniu extraktu Tabularnego, stan teyże Realności udowodniaiącego. O innych warunkach wiadomość w Wydziale udzieloną będzie.

W Krakowie dnia 23 Stycznia 1818.

Linowski. S. P.
Gadomski, S. W.

Wskutek Rezolucyi Wysokiego Trybunału I Instancyi Wolnego Miasta Krakowa z Okręgiem pod d. 30 Października r. z. do liczby 3438 zapadłey; Ruchomości rożne z sukien, bielizny, Książek Medycznych, i innych do gospodarstwa służących narzędzi składaiące się, po s. p. Karolu Zyllichdörferze pozostałe, dnia 4 Lutego r. b. w Domkach przy Piasku położonych, po Jezuickie zwanych, przez publiczną Licytacyą przed podpisanym odbydź się maiącą, za gotową monetę sprzedawane będą. Chęć licytowania maiący, zechcą się na wymienionym wyżey terminie tamże na mieyscu pod Nrem 22 o godzinie 9 przed południem znaydować.

W Krakowie dnia 26 Stycznia 2818.

Miętuszewski.

Kocz z rekwizytami iest do sprzedania w Domu przy Ulicy S. Jana pod Nrem 485

Niżey podpisany maiąc sobie iedynie za cel służenia w sztuce Rysunkow, ma honor donieść prześwietney Publiczności, iż przyiechawszy z Wiednia życzy sobie w swem pomieszkaniu dawać lekcyie Rysunków, u ktorego znayduie się Gabinet z oryginałow naydokładnieyszych złożony, naylepiey uporządkowany i z Antykow. Maiących chęć profitowania Przezacnych Amatorow tey sztuk zaprasza do swego pomieszkania w Ulicy S. Anny pod No 316. ktorego można zastać od godziny 3ci popołudniu do godziny 5tey, lub względem godzin dawania Lekcyi lub w widzeniu tegoż Gabinetu.

Floryian Danielski.